



Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO
(TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2014 m. liepos 15 d. Nr. FA-P-60-6-35



Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>3</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>4</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>6</u>
<u>1. Dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų</u>	<u>6</u>
<u>2. Dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo</u>	<u>6</u>
2.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje	6
2.1.1. Dėl modernizuojamų informacinių sistemų įteisinimo	6
2.1.2. Dėl teisinių paslaugų pirkimo	7
2.2. Finansų ministerijos mokymo centre	9
<u>3. Rekomendacijos</u>	<u>10</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>12</u>

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Jos misija – kurti ir vykdyti efektyvią valstybės finansų politiką, siekiant užtikrinti šalies makroekonominį stabilumą ir ekonomikos plėtrą. Ministerijos strateginiai tikslai – formuoti fiskalinę politiką, stiprinančią pasitikėjimą makroekonominiu stabilumu, užtikrinti efektyvų ir racionalų valstybės ir Europos Sąjungos lėšų valdymą ir panaudojimą, finansų sektoriaus plėtrą bei sklandų kitų finansų srities priemonių įgyvendinimą. Ministerija formuoja valstybės turto valdymo, finansinės atskaitomybės, audito politiką ir organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.

Audituojamas laikotarpis – 2013 metai.

Audituojamu laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo ministras Rimantas Šadžius, vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Ekonomikos departamento direktorė Daiva Pipirienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Finansų ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis.

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurie parengti pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2013 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas ministerijos, 7 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir 1 asignavimų valdytojo finansinių ataskaitų pagrindu.

Finansinės būklės ataskaitoje 2013 m. pradžioje turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 771 899,5 tūkst. Lt, pabaigoje – 6 451 323,3 tūkst. Lt.

Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas ir Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, kurie parengti pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2013 m. konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos ministerijos, 7 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir 1 viešosios įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2013 metais vykdė 10 programų (žr. 1 priedą). Šioms programoms įgyvendinti panaudota 4 068 725,7 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 4 042 933,3 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 214 229,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 25 792,3 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos 2013 m. Finansų ministerijos valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, vertinome:

išlaidų srityje:

- prekių ir paslaugų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu¹ ir poįstatyminiais teisės aktais;
- kaip laikomasi Valstybės tarnybos įstatymo² nuostatų ir Vyriausybės patvirtintos tvarkos aprašo³ dėl atlyginimų mokėjimo;
- kaip laikomasi Biudžeto sandaros, 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo⁴ įstatymų ir kaip naudojamos Vyriausybės nutarimu⁵ Finansų ministerijos vykdomoms programoms paskirstytos lėšos;

pajamų gavimo, pervedimo į valstybės išdo sąskaitą ir pajamų įmokų panaudojimo srityje:

- kaip laikomasi Biudžeto sandaros įstatymo⁶ ir Vyriausybės 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatų;

turto srityje:

- turto nuomos teisėtumą bei turto pagal panaudos sutartis perdavimą, naudojimą ir kontrolę vadovaujantis Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu⁷ bei poįstatyminiais teisės aktais;
- inventorizacijos atlikimą pagal Inventorizacijos taisykles⁸;

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimas jų nesilaikymo pasekmes.

¹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais).

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-06-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo statymas, 2012-12-20 Nr. XII-65.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-02-13 nutarimas Nr. 144 „Dėl 2013 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ DUOMENŲ

Audito metu ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų reikšmingų iškraipymų nenustatėme. Pastebėjimai, neturintys įtakos reiškiant nepriklausomą nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumo, Finansų ministerijai pateikti 2 priede (Eil. Nr. 1-3) nurodytais raštais.

2. DĖL VALSTYBĖS TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO

2.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje

2.1.1. Dėl modernizuojamų informacinių sistemų įteisinimo

2013 metais buvo modernizuojamos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) valdomos informacinės sistemos: Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GYPAS) ir Akcizų (toliau – AIS). 2013 metais GYPAS ir AIS modernizavimui išleista iš viso 1 449,4 tūkst. Lt.

Audito metu nustatyta, kad VMI, modernizuodama valstybės informacines sistemas, nesivadovavo Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo⁹ 31 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimais, nes nebuvo parengusi, suderinusi ir patvirtinusi modernizuojamų GYPAS ir AIS nuostatų ir specifikacijų, sukurtus, bet neįteisintus naujus posistemius naudojo savo veikloje. Be to, VMI pažeidė Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 31 straipsnio 6 dalies nuostatą, kad naudojama gali būti tik įteisinta valstybės informacinė sistema ar jos posistemiai.

Vadovaujantis minėto įstatymo 32 straipsniu, modernizuojant valstybės informacinę sistemą turi būti taikomos įstatymo 30 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 31 straipsnio nuostatos. Pagal įstatymo 31 straipsnio reikalavimus, pirmiausiai turi būti rengiami ir patvirtinami informacinės sistemos nuostatai, specifikacija, vėliau modernizuojama ir įteisinama sistema. Naudojama gali būti tik įteisinta valstybės informacinė sistema ar jos posistemis. Pažymėtina, kad planuojami informacinės sistemos pakeitimai (ar kuriami posistemiai) turi būti aprašomi minėtuose dokumentuose ir tik ištestavus ir išbandžius sukurtus posistemius, juos galima naudoti veikloje.

⁹ Lietuvos Respublikos informacinių išteklių valdymo įstatymas, 2011-12-15 Nr. XI-1807 (su vėlesniais pakeitimais).

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal 2014 metais patvirtintos Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos¹⁰ 51 punktą, eksploatuoti dalinį valstybės informacinės sistemos funkcionalumą, t.y. vieną arba kelis modulius arba prieaugius, gamybinėje aplinkoje galima tik tada, kai duomenys apie patvirtintą valstybės informacinės sistemos priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktą, kuriame nurodyta, kokia valstybės informacinės sistemos dalis yra tinkama eksploatuoti, įrašomi Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre.

Pažymėtina, kad, pagal Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo tvarkos aprašo¹¹ 30 punktą, valstybės informacinė sistema ar jos posistemis laikomi sukurtais ir įteisintais minėtame punkte nustatyta tvarka patvirtinus valstybės informacinės sistemos ar jos posistemio priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktą. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos administruojamame Registrų ir informacinių sistemų registre užregistruoti tokie GYPAS ir AIS pakeitimai: GYPAS specifikacija atnaujinta 2008 m. rugpjūčio 8 d., priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktas – 2008 m. sausio 14 d.; AIS specifikacija atnaujinta 2008 m. rugpjūčio 28 d., priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktas – 2007 m. gruodžio 30 d. Nr. (10.13-33)-216-7.

VMI 2013 metais sukurtus GYPAS ir AIS etapus registravo sąskaitoje 1120001 „Programinės įrangos ir jos licencijų įsigijimo savikaina“, didindama ilgalaikio nematerialiojo turto vertę, ir skaičiavo amortizaciją.

Valstybinė mokesčių inspekcija, naudodama 2013 metais sukurtas neįteisintas GYPAS ir AIS posistemas, neparengusi, nesuderinusi ir nepatvirtinusi modernizuojamų informacinių sistemų nuostatų ir specifikacijų, pažeidė Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 31 straipsnio 1, 2 ir 6 dalių nuostatas.

2.1.2. Dėl teisinių paslaugų pirkimo

Valstybinė mokesčių inspekcija 2013 metais pasirašė teisinių paslaugų sutartį bei naudojo advokatų kontorų paslaugomis. Pažymėtina, kad buvo pirktos paslaugos, kurios pagal savo esmę priskirtinos inspekcijos Teisės departamento Juridinio skyriaus funkcijoms. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymu¹² patvirtintų Teisės departamento Juridinio skyriaus nuostatų 5.7 punkte nurodyta, kad minėtas skyrius „VMI prie FM viršininko įgaliojimu atstovauja VMI prie FM ginant valstybės ir VMI prie FM interesus teismuose (bylose, nesusijusiose su mokestinių ginčų nagrinėjimu), kitose valstybės institucijose“.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas bylas, kuriose valstybės institucijoms atstovauja advokatai, yra teigęs, kad kai administracinės bylos šalimi yra viešojo administravimo subjektai, bylinėjimasis būna susijęs su tais teisiniais santykiais, kuriuose atitinkamas subjektas atlieka viešąjį administravimą. Veikdamas specifinėje viešojo administravimo srityje, šis subjektas privalo užtikrinti tokią savo vidaus administravimo struktūrą, kuri leistų jam tinkamai įgyvendinti viešojo administravimo funkcijas (Viešojo administravimo įstatymo¹³ 11 straipsnio 1 dalis). Tuo tikslu jam skiriami atitinkami valstybės (savivaldybių)

¹⁰ Patvirtinta Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014-02-25 įsakymu Nr. T-29.

¹¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-02-27 nutarimu Nr. 180.

¹² Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2012-08-24 įsakymas Nr. V-300 (su vėlesniais pakeitimais).

¹³ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999-06-17 Nr. VIII-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

biudžeto asignavimai. Nors bylinėjimasis teismuose nėra tiesioginis viešojo administravimo subjektų uždavinys, tačiau iš principo šie subjektai turi būti pajėgūs teisme atstovauti savo pozicijoms, kylančioms iš atitinkamų administracinių teisinių santykių (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-09-25 nutartis administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-375/2008).

Atkreiptinas dėmesys, kad tokio pobūdžio darbai yra priskirtini Teisės departamento Juridinio skyriaus funkcijoms. Taigi teisinių paslaugų pirkimas, turint žmogiškuosius išteklius tokioms užduotims, kurias pagal pareigybių aprašymus turi atlikti Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojai, sudaro prielaidas valstybės biudžeto asignavimus panaudoti neekonomiškai. Biudžeto sandaros įstatymas¹⁴ numato pareigą asignavimų valdytojui užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Peržiūrėjus teisinių paslaugų teikimo sutartis nustatyta, kad advokatų kontoros įsipareigojo rengti pretenzijas, ieškinių projektus, teikti teises išvadas, atstovauti įstaigai bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose:

- 2013-12-04 buvo sudaryta teisinių paslaugų sutartis su jungtinės veiklos subjektų grupe: „Borenus / Švirinas ir partneriai“ (jos partneriais), advokatais Jurgita Karvele ir Stasiu Drazdausku teikti teises išvadas, rengti procesinius dokumentus, atstovauti ir vesti bylas bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose. Sutarties vertė – iki 90 tūkst. Lt.
- 2012-11-29 buvo sudaryta teisinių paslaugų sutartis su advokatų profesine bendrija „Baltic Legal Solution Lietuva“ teikti teises išvadas, konsultacijas teisės aktų taikymo klausimais, rengti procesinius dokumentus, esant poreikiui atstovauti teisminiuose procesuose. Sutarties vertė – iki 15 tūkst. Lt. Pagal šią sutartį už suteiktas teises paslaugas 2013 metais buvo sumokėta 9,6 tūkst. Lt.

Pažymėtina, kad Valstybinė mokesčių inspekcija nesivadovavo 8-uoju VSAFAS, nes apskaitoje neužregistravo pagal 2013-12-04 sutartį per 2013 m. gruodžio mėnesį advokatų kontoros suteiktų paslaugų sąnaudų. Pagal VSAFAS reikalavimus sąnaudos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo padarytos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Valstybinė mokesčių inspekcija gaunamus valstybės biudžeto asignavimus naudoja neekonomiškai, nors turi įsiskolinimų valstybės biudžetui. VMI pagal 2009 m. gruodžio 9 d. CPVA, kaip administruojančios institucijos, priimtą sprendimą Nr. 2009/2 dėl netinkamai panaudotų 948 tūkst. eurų (3 275,67 tūkst. Lt, įskaitant 499,54 tūkst. Lt PVM) finansinės paramos lėšų, įgyvendinant Pereinamojo laikotarpio institucijų plėtros priemonės projektą „Rizikos valdymo metodikos sukūrimo paslaugos“ Nr. 2004/016-925-04-02 (1.10-03)-22-104, susigrąžinimo, savo buhalterinėje apskaitoje neregistruoja ir negrąžina į valstybės biudžetą pripažintų netinkamų finansuoti finansinės paramos lėšų. Taigi, VMI nuo 2009 metų nesilaiko Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių reikalavimų. Lėšos buvo pripažintos netinkamomis finansuoti, nes Europos Komisija nustatė, kad buvo nepagrįstai pasirinktos neskelbtinos derybos organizuojant projekto pirkimą.

¹⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-05-30 nutarimas Nr. 590 „Dėl finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).

Finansų ministerija neužtikrino, kad jai pavaldi biudžetinė įstaiga Valstybinė mokesčių inspekcija valstybės biudžeto asignavimus naudotų ekonomiškai. Taip nesilaikoma Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punkto reikalavimų. Valstybinė mokesčių inspekcija, turėdama įsiskolinimų valstybės biudžetui pagal 2009 m. gruodžio 9 d. CPVA, kaip administruojančios institucijos, priimtą sprendimą Nr. 2009/2 dėl netinkamai panaudotų 948 tūkst. eurų (3 275,67 tūkst. Lt, įskaitant 499,54 tūkst. Lt PVM) finansinės paramos lėšų, savo buhalterinėje apskaitoje neregistruoja ir negrąžina į valstybės biudžetą pripažintų netinkamų finansuoti finansinės paramos lėšų, o gautus asignavimus naudoja pirkdama teises paslaugas, nors tokio pobūdžio darbai yra priskirtini Teisės departamento Juridinio skyriaus funkcijoms.

2.2. Finansų ministerijos mokymo centre

2013 metais Finansų ministerijos mokymo centras transporto išlaidoms panaudojo 19,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Audito metu patikrinus direktoriaus įsakymus, kelionės lapus, darbo laiko apskaitos žiniaraščius, negalėjome įsitikinti, kad transporto išlaidoms skirti asignavimai buvo panaudoti teisėtai, gali būti, kad tarnybiniai lengvieji automobiliai naudojami ne tik atliekant tarnybines funkcijas, nes:

- kelionės lapuose kelionės tikslas nurodytas „po Vilniaus miestą“, nors Finansų ministerijos mokymo centras paaiškino, kad buvo važiuota ir už Vilniaus miesto ribų (pvz., į Šiaulius);
- 2013 metų rugpjūčio mėnesio kelionės lapai buvo keičiami net tris kartus. Paskutinis kelionės lapų patikslinimas Valstybės kontrolei nebuvo pateiktas;
- rugpjūčio pabaigoje vieno lengvojo *HYUNDAI Sonata* automobilio benzino kuro norma 100 km Vilniaus mieste buvo net 33,63 litro.

Audito metu Finansų ministerija buvo informuota apie padėtį Finansų ministerijos mokymo centre dviem raštais¹⁶, tačiau kokių veiksmų ėmėsi asignavimų valdytoja iki audito pabaigos neinformavo. Pažymėtina, kad, remiantis Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu, asignavimų valdytojas privalo užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Atsižvelgiant į audito metu nustatytus dalykus Finansų ministerijos mokymo centre, buvo atliktos transporto išlaidų ir tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo audito procedūros ir kitose Finansų ministerijai pavaldžiose įstaigose: Turto vertinimo priežiūros tarnyboje, Audito ir apskaitos tarnyboje, Lošimų priežiūros tarnyboje bei Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyboje. Patikrinę šių įstaigų 2013 metų kelionės lapus ir suskaičiavę, kiek kilometrų Vilniaus mieste nuvažiuojama kiekvienu šių įstaigų tarnybiniu automobiliu, nustatėme, kad Finansų ministerijos mokymo centro tarnybiniu automobiliu *HYUNDAI Sonata*, kuris priskirtas direktoriui, lyginant 2013 metų mėnesius, nuvažiuota keletą kartų (nuo 1,81 iki 7,7 karto) daugiau kilometrų nei kitais Finansų ministerijai pavaldžių įstaigų automobiliais.

Pavyzdys

2013 m. Vilniaus mieste Audito ir apskaitos tarnybos tarnybiniu automobiliu nuvažiuota 2 033 km, Turto vertinimo priežiūros tarnybos automobiliu – 3 568 km, Lošimų priežiūros tarnybos

¹⁶ Valstybės kontrolės raštai: 2014-04-01 Nr. S(60-3321)-1005 ir 2014-05-20 Nr. S-(60-3321)-1369.

dviem automobiliais – iš viso 4 256 km, Finansų ministerijos mokymo centru vienu automobiliu (MAZDA 323) – 4 291 km, o kitu (HYUNDAI Sonata, kuris priskirtas Mokymo centro direktoriui) – 13 696 km. Dviem Mokymo centro tarnybiniais automobiliais Vilniaus mieste buvo nuvažiuota 17 987 km. Pažymėtina, kad Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos pagal atliekamas funkcijas (prižiūrėti, kaip gaminami saugieji dokumentai ir saugieji dokumentų blankai, technologinės apsaugos priemonės ir etalonai, tikrinti, ar pagaminti saugieji dokumentai ir saugieji dokumentų blankai atitinka etalonus ir kaip įmonės, turinčios saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos licencijas, laikosi licencijuojamos veiklos sąlygų) poreikis važiuoti yra gerokai didesnis negu Finansų ministerijos mokymo centru, tačiau tarnyba trimis tarnybiniais automobiliais Vilniaus mieste 2013 metais nuvažiavo mažiau kilometrų (iš viso 17 558 km) nei Finansų ministerijos mokymo centras dviem turimais automobiliais.

Finansų ministerija neužtikrina, kad jai pavaldi biudžetinė įstaiga – Finansų ministerijos mokymo centras asignavimus transporto išlaikymui naudotų ekonomiškai. Taip nesilaikoma Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punkto reikalavimų.

3. REKOMENDACIJOS

Finansų ministerija ir jai pavaldžios įstaigos dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotos žodžiu ir raštais (žr. 2 priede).

Pažymime ministerijos pažangą vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas, tačiau atkreipiame dėmesį, kad vis dar neįgyvendintos aktualios ankstesnių auditų metu teiktos rekomendacijos.

Atliekant ministerijoje 2010 metų finansinį (teisėtumo) auditą nustatyta, kad VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra 2003 metais perėmė 1995–1999 metais iš valstybės biudžeto išduotų paskolų pastatams šiltinti aptarnavimo sutartis ir pradėjo priiminėti grąžinamų paskolų įmokas ir palūkanas, kurių į valstybės biudžetą nepervedė. 2003–2010 metais turtui įsigyti ir veiklos sąnaudoms padengti agentūra panaudojo 22 682,4 tūkst. Lt minėtų lėšų. Valstybinio audito ataskaitoje¹⁷ teikta rekomendacija: „užtikrinti, kad agentūra grąžintų į valstybės biudžetą sugrąžintus kreditus, sukauptas palūkanas, grąžinamų paskolų įmokas ir kitas su tuo susijusias sumas“ buvo įgyvendinta tik iš dalies. Agentūra, vykdydama Finansų ministerijos įpareigojimą – užtikrinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimą, 2011 m. finansinėse ataskaitose atliko koreguojančius įrašus ir 2011 m. gruodžio 31 d. balanse¹⁸ užfiksavo 22 654 323,0 Lt finansinę skolą valstybės biudžetui.

Atsižvelgdami į audito ataskaitoje nurodytus dalykus, turinčius įtakos biudžeto lėšų naudojimo teisėtumui, rekomenduojame:

Finansų ministerijai:

- siekiant, kad paskirti asignavimai būtų naudojami teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, atlikti patikrinimą Finansų ministerijos mokymo centre (ataskaitos 2.2 poskyris);

¹⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2011-05-16 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-60-2-29 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

¹⁸ Finansų ministro 2012-05-18 įsakymu Nr. 1K-135 patvirtintas VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinys.

Valstybinei mokesčių inspekcijai:

- kuo skubiau parengti, suderinti ir patvirtinti visų VMI valdomų ir šiuo metu modernizuojamų valstybės informacinių sistemų nuostatų ir specifikacijų pakeitimus (ataskaitos 2.1.1 skirsnis);
- atsižvelgiant į tai, kad, pagal Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014-02-25 įsakymu Nr. T-29 patvirtintos Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos 51 punktą, eksploatuoti galima ir dalinį valstybės informacinės sistemos funkcionalumą, įteisinti VMI eksploatuojamų modernizuojamų valstybės informacinių sistemų jau sukurtus ir naudojamus posistemius (ataskaitos 2.1.1 skirsnis);
- siekiant skirtus valstybės biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, užtikrinti, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos Teisės departamentas tinkamai atliktų jiems priskirtas funkcijas, bei spręsti klausimą dėl dar galiojančių sutarčių su advokatų kontoromis nutraukimo (ataskaitos 2.1.2 skirsnis).

6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Krištopavičienė

6-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Živilė Baziliauskaitė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Auditas atliktas, vykdant 2013-07-19 pavedimą Nr. P-60-6

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Živilė Baziliauskaitė – vyriausioji valstybinė auditorė (grupės vadovė)

Dainora Paužinskienė – vyriausioji valstybinė auditorė

Remigijus Pužauskas – vyriausiasis valstybinis auditorius

Simona Kulionienė – vyresnioji valstybinė auditorė

Sonata Lebednykienė – vyresnioji valstybinė auditorė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos finansų
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Finansų ministerijos 2013 metais vykdytos programos

Programos kodas	Programos pavadinimas	Programą įgyvendinančios įstaigos pavadinimas
01 02	Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Finansų ministerijos mokymo centras, Audito ir apskaitos tarnyba, Turto vertinimo priežiūros tarnyba, Lošimų priežiūros tarnyba, Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
01 04	Skolos valstybės vardu valdymas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
01 05	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
01 06	Lietuvos Respublikos muitinės veikla	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
02 01	Teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 02	Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos programų ir projektų įgyvendinimo užtikrinimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 03	Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 04	Europos Sąjungos nuosavi ištekliai ir narystės mokesčiai bei įnašai Europos Sąjungos ir tarptautinėms finansų organizacijoms	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 05	Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūrų susitikimus išlaidų kompensavimas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
02 07	Tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės	Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Šaltinis – Finansų ministerija

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos finansų
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
2 priedas

Raštų Finansų ministerijai dėl audito metu nustatytų dalykų sąrašas

Eil. Nr.	Rašto data	Rašto Nr.
1.	2014-07-04	S-(60-3321)-1795
2.	2014-06-09	S-(60-3321)-1496
3.	2014-06-02	S-(60-3321)-1458
4.	2014-05-09	S-(60-3321)-1299
5.	2014-05-20	S-(60-3321)-1369
6.	2014-06-05	S-(60-3321)-1469
7.	2014-06-05	S-(60-3321)-1468
8.	2014-05-30	S-(60-3321)-1447
9.	2014-05-30	S-(60-3321)-1448
10.	2014-05-30	S-(60-3321)-1453
11.	2014-04-01	S-(60-3321)-1005

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam teikta rekomendacija	Priemonė ¹⁹	Rekomendacijos įvykdymo terminas ²⁰ (data)
1.	Siekiant, kad paskirti asignavimai būtų naudojami teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, atlikti patikrinimą Finansų ministerijos mokymo centre.	Finansų ministerija	Atlikti Finansų ministerijos mokymo centro 2014 m. išlaidų transportui išlaikyti stebėseną.	2015-01-31
2.	Kuo skubiau parengti, suderinti ir patvirtinti visų VMI valdomų ir šiuo metu modernizuojamų valstybės informacinių sistemų nuostatų ir specifikacijų pakeitimus.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Įgyvendinant projektą „Elektroninių paslaugų mokesčių mokėtojams vystymas plėtojant mokesčių mokėtojų registro, apskaitos ir tarptautinių mainų pridėtinės vertės mokesčio srityje informacinės sistemas“ (projekto kodas nr. VP2-3.1-IVPK-01-V-02-007) patikslinti Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (MAIS) specifikaciją. 2. Atnaujinti Valstybinės mokesčių inspekcijos audito informacinės sistemos (Audito IS) specifikaciją. 3. Atnaujinti Gyventojų pajamų mokesčio informacinės sistemos (GYPAS) nuostatus ir specifikaciją bei pateikti derinimui suinteresuotoms institucijoms. 4. Akcizų informacinės sistemos (AIS) nuostatų pakeitimus patvirtinti bei AIS specifikacijos pakeitimus užregistruoti Registrų ir informacinių sistemų registre. 5. Peržiūrėti Duomenų saugyklos informacinės sistemos (DS) nuostatus ir specifikaciją ir esant poreikiui juos atnaujinti. 6. Peržiūrėti Valstybinės mokesčių inspekcijos integruotos mokesčių informacinės sistemos (IMIS) 	2014-10-31 2014-12-31 2014-12-31 2014-12-31 2014-10-31 2014-10-31

¹⁹ Numatyta Finansų ministerijos

²⁰ Numatyta Finansų ministerijos

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam teikta rekomendacija	Priemonė ¹⁹	Rekomendacijos įvykdymo terminas ²⁰ (data)
			nuostatus ir specifikaciją ir esant poreikiui juos atnaujinti. 7. Atnaujinti PVM informacijos mainams tarp Europos Sąjungos valstybių skirtos informacinės sistemos (ITIS_EU) specifikaciją*. 8. Atnaujinti Mokesčių informacinės sistemos (MIIS) nuostatus.	2014-12-31 2014-10-01
3.	Atsižvelgiant į tai, kad, pagal Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014-02-25 įsakymu Nr. T-29 patvirtintos Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos 51 punktą, eksploatuoti galima ir dalinį valstybės informacinės sistemos funkcionalumą, įteisinti VMI eksploatuojamų modernizuojamų valstybės informacinių sistemų jau sukurtus ir naudojamus posistemius.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	1. Atnaujinus GYPAS nuostatus ir specifikaciją pateikti GYPAS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 2. Atnaujinus MAIS specifikaciją pateikti MAIS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 3. Atnaujinus Audito IS specifikaciją pateikti Audito IS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 4. Atnaujinus AIS nuostatus ir specifikaciją pateikti AIS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 5. Atnaujinus DS nuostatus ir specifikaciją pateikti DS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 6. Atnaujinus IMIS nuostatus ir specifikaciją pateikti IMIS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 7. Atnaujinus ITIS_EU specifikaciją pateikti ITIS_EU priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru. 8. Atnaujinus MIIS nuostatus pateikti MIIS priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktus Registrų ir valstybės informacinių sistemų registru.	2015-07-01
4.	Siekiant skirtus valstybės biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų	Neužsakyti paslaugų pagal viešojo pirkimo sutartį Nr. (1.10-04-2)22-225/2013 su Jungtinės veiklos subjektų grupe: advokatų kontora „Borenius/Švirinas ir partneriai“, advokatai Jurgita Karvelė ir Stasys	Nuo 2014-07-09

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam teikta rekomendacija	Priemonė ¹⁹	Rekomendacijos įvykdymo terminas ²⁰ (data)
	rezultatyviai, užtikrinti, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos Teisės departamentas tinkamai atliktų jiems priskirtas funkcijas, bei spręsti klausimą dėl dar galiojančių sutarčių su advokatų kontoromis nutraukimo.	ministerijos	Drazdauskas.	

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

vyriausioji specialistė Roma Beržinytė, el. paštas r.berzinyte@finmin.lt, tel. (8 5) 219 4493.

Šaltinis – Valstybės kontrolė, Finansų ministerija